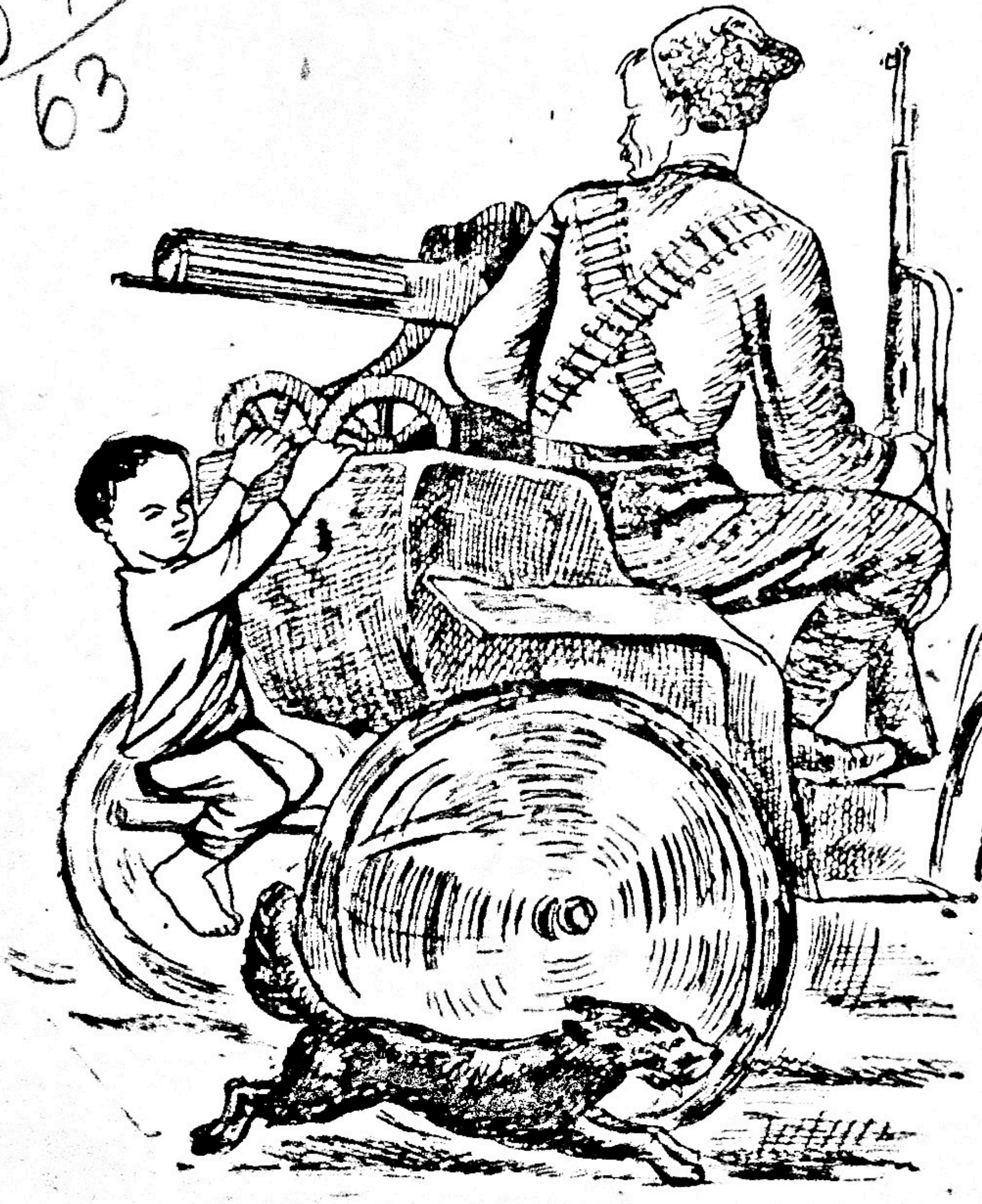
Π. ΠΑΝΤΖ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΑΡΤΙΖΑΝΟΣ

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ

Π. ΠΑΝΤΖ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΑΡΤΙΖΑΝΟΣ

ΔΙΙΓΙΜΑ

ΣΧΟΛΙΚΙ ΒΙΒΛΙΟΘΙΚΙ ΓΙΑ ΤΑ
ΠΕΔΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΙΣ ΙΛΙΚΙΑΣ

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ—1935

—Επιτράπικε για εχτίποσι 26-XII-1935—
—Αριθμός βιβλίο 72 — Τιράζ 1500—
—Γορλίτ 6—Αριθμός παραγγελίας 5608—
Ελινικό Εκδοτικό τυ Δονμπά:

ΙΠΕΦΘΙΝΟΣ ΣΙΝΤΑΧΤΙΣ:
Α. ΑΡΙΧ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ: **Π. ΜΑΝΤΖΧΑ**
ΔΙΟΡΘΟΤΙΣ: **Ν. ΓΙΑΓΥΠ**

Ο Βαςίλκο ίταν έκςι χρονόν, όταν πρότι φορά ίδε τυς κόκινυς. Αφτί περνύςανε απτο χοριό κε από πίςο-τυς κατεβένανε ι άςπρι. Τότε ο πατέρας μίλιςε μ' ένα ςίντροφο, πυ ίχε ςτο καπέλο-τυ άςτρο, ίςτερα φίλιςε τι μάνα τυ Βαςίλκο, κε τον Βαςίλκο τον ςιπάιςε πάνο το κεφαλάκι-τυ, πίδιςε πάνο ςτο αμάκςι κε διάβικε.

Ο Βαςίλκο δεν κατάλαβε, γιατί έκλεγε ι μάνα-τυ. Ο πατέρας, μπορί, να κάθιςε μόνο να κάνι κατζάι. Κι' αφτός χαρτςόθικε ςτο πίςο μέρος τυ αμακςιύ. Από πίςο, βγάζοντας τιν κόκινι γλόςα-τυ, έτρεκςε κε το ςαριάρικό-τυ ςκιλί ο Σςαρκό. Ο Βαςίλκο, αν κε δε ςιφόνιςε με το Σςαρκό, μα αποφάςιςε να πιγένι τόςο, όςπυ να μι φένετε το χοριό-τυς. Καθότανε πάνο ςτιν άκρι τυ ςανιδιύ, ολόγιρα πυχνοβόλιζε πιχτί πύχνα, κι' ο Βαςίλκο νύνιζε, ότι κανένας δεν τον ντρανά. Μα όμα βγίκανε όκςο απτο χοριό, ο κςένος μπάρμπας με το άςτρο ςτο καπέλο-τυ έγιρε πίςο κε φόνακςε:

— Πεδί, γίριςε!

Μα ο Βαςίλκο, άμα άκυςε τι φονί πάνο απτο κεφάλι-τυ, ζυλίχτικε πίςο ςτο αμάκςι κε τςίβοςε τα μάτια-τυ, ταπλός, νύνιζε, ότι έτςι δε θα φένετε.

— Γίριςε, γίριςε,—αράτεβε ο μπάρμπας.—Γιατί θα κατεβύν στο χοριό ι άςπρι, θα κάνουν κε τι μάνα-ςυ κακό, —κε έβαλε το χέρι-τυ πάνο στο κεφάλι-τυ.

Ο Βαςίλκο ζυλίχτικε ακόμα πιο πολί κε σόπενε.

— Το δικό-ςυ ίνε αφτό το άγριο σκιλί;—ρότιςε ο μπάρμπας κε με κςερά δάχτιλα έκλοςε το κεφάλι-τυ στο Σςαρκό.

— Το δικό-μυ ίνε,—πιςτεμένα απάντιςε ο Βαςίλκο: —αφτό δεν ίνε άγριο, ι ορά-τυ έχι χάντια.

— Τρέχςε μ' αφτό πίςο. Τέτιο σκιλί κ' ι άςπρι θα το φοβιθύν:

— Εγό ακόμα λίγο θα κάνο κατζάι.

— Δεν κάνι. 'Οταν θα γιρίςυμε πίςο, τότε θα κάνις κατζάι κι' άλο.

— Μα ο πατέρας-μυ κε ος τόρα κάνι κατζάι!—θιμομένα πια ίπε ο Βαςίλκο.

— Ο πατέρας ίνε πιο μεγάλος από ςένα. Μπορί ένα μίνα, ολάκερο χρόνο να κάνι κατζάι. Σίκο!

Ο κςένος μπάρμπας χυπαράιςε τα χέρια-τυ απτο αμάκςι, σίκοςε απτα χέρια το Βαςίλκο πάνο κε τον πέλιςε κάτο στι στράτα. Ο Σςαρκό, άμα ίδε, ότι τιέβυνε τον Βαςίλκο, πίδιςε στο αμάκςι κε γάβγιςε.

— Κιςί, κιςί!—μυρμόριςε ο χυλιαζμένος Βαςίλκο κε έτρεχςε πίςο απτο αμάκςι.

Ο κςένος μπάρμπας, ταπλός, φοβίθικε κ'επίτιδες νκρεμίςτικε μέςα στο αμάκςι.

— Κιςί, κιςί!

Ο Σςαρκό πιδόςε σιμά στα τροχάλια, έκλοθε τιν ορά-τυ, πυ έμιαζε με μαλιαρό σολίνα κε γάβγιζε.

Επιτέλυς χυλιάςτικε πας το τροχάλι, πυ όλο έκλοθε

κε χυλτάιςε πάνο-τυ, κε άρχιςε να καρτςόνι με τα δόντια το τροχάλι.

Τότε ακύςτικε μπροςτά κάτι. Απτα αμάκςια άρχιςαν να πιδύν ι κραςνοαρμέιτςι κε με τα τυφέκια ςτα χέρια-τυς

γλίγορα τρέκςανε κάπυ ίςα κάτο. Τα αμάκςια γιαγαλάιςαν απτι ςτράτα ςτο χιρτίςς. Κατέβικε απτο αμάκςι κι' ο κςέ-νος μπάρμπας με το άςτρο ςτο καπέλο-τυ.

— Φίγε ςτο ςπίτι!—φόνακςε ακόμα μια φορά πάνο ςτο Βαςίλκο, κε απλόγυ-τυ πίγενε πίςο απτυς άλυς.

Ο Σαρκό που χερότανε γιατί γλίτοσε, έτρεχε πίσο απ' τον μπάρμπα κε τον δάνκανε στις πατούνες, που ίτανε τιλιγμένες με πράσινο πανί.

Στι στράτα τόρα έμινε μόνο ο Βασίλκο. Αμέσος γυλιάστικε, γιατί τον αφίσανε όλι. Κι' ο πατέρας-του, μπορί, να έτρεκσε εκί κάτο, όπου πιροβολούσανε. Μόνο ο Σαρκό γίριζε πίσο χαρούμενος, γιατί απ' αφτόν έφιγε ο μεγάλος μπάρμπας ακόμα κε με το τουφέκι. Ο Βασίλκο ρόφισε τι μίτι-του, ίστερα θιμίθικε, ότι αφτός ο μπάρμπας ζούλικσε το χέρι-του κε άρχισε να κλέι πολί δινατά. Ο Σαρκό έγλιπσε το χέρι-του κε τότε άρχισε να κλέι πιο δινατά. Ο Βασίλκο μπρουμτούσε πάνο στα κσερά χατχάγια κε γίρισε πίσο στο σπίτι. Στι στράτα τον σινάντισε ι νιαζμένι μάνα-του, που τον χατράιβε πια ς' όλους τους γίτονες.

— Μιν κλες, πεδί-μου,—τον σιπάιβε πάνο στο ςαρί κεφαλάκι.—Ο πατέρας-σου άβριο θα γιρίσι, αφτός μόνο θα χτιπίσι τους άσπρους κε θάρθι.

— Κε τον μπάρμπα, που ζούλικσε το χέρι-μου,—μουρμούριζε ο Βασίλκο κε σφόνκιζε με τι γροθιά τα δάκρια απτο πουχνιζμένο πρόσοπό-του.

— Κι' εκίνο τον μπάρμπα θα τον χτιπίσι. Ο πατέρας-σου ίνε δινατός. Θα τους πιροβολίσι όλους με το τουφέκι.

— Κ' εγό θέλο να πιροβολίσο με το τουφέκι. Εγό θα χτιπούσα όλους τους άσπρους.

— Θα τους χτιπίσις, πεδί-μου, θα τους χτιπίσις!

Μα όταν εκίνι τι βραδιά στο χοριό μπίκαν ι άσπρι, ο Βασίλκο τόσο φοβίθικε, όστε ι μάνα-του χατράι χατράι τον ίβρε πίσο απτα κσίλα στο μαντρί. Καθότανε με το Σαρκό τζαχ στι γονιά κε φισσίνιζε.

— Εγό θα πάγο να το πο τον πατέρα-μου, ότι ίρθαν πια ι άσπρι για να τους χτιπίσι.

— Μόνο να μεν πις πεδί-μυ στυς άσπρυς, πύ ίνε ο πατέρας-συ, γιατί τότε θα μας σκοτόσυνε!

— Εγό θα πάγο να το πο στον πατέρα-μυ. Εκίνος θα τυς πιροβολίσι με το τυφέκι.

— Καλά, άμα θα κιμιθίς. Πάμε να κιμιθύμε.

Ο Βασίλκο δεν ίθελε, μα σικόθικε απτον τόπο-τυ.

Μέσα στο σπίτι ολόγιρα στο τραπέζι καθόντανε τέσερις στρατιότες με επολέπες πάνο στα πράσινα πυκάμισά-τυς. Τρόγανε κε μόνο μία μία στραβά ντράνανε στι στράτα. Ο Βασίλκο τυς ντράνανε κάτο απτα φρίδια-τυ.

— Τί χολιαζμένος! — μυρμύρικσε ένας, μπορί κι' ο πατέρας-συ να ίνε τέτιος.

Ο Βασίλκο χολιάστικε ακόμα πιο πολί.

— Δε θα σας το πο, πύ διάβικε ο πατέρας.

— Μα εσί το κσέρις; — κλόσανε τα κεφάλια-τυς ι στρατιότες.

Ι μάνα τυ Βασίλκο σσισσμαλάισε κε τον ντράνισε φοβιζμένα.

— Εγό τυς το ίπα πια, Βασίλκο: με το αμάκσι πίγε ο πατέρας-συ.

— Αφτός θα σας πιροβολίσι όλυς με το τυφέκι, — μυρμύρισε ο Βασίλκο κι' αμέσος χτίπισε μπροστά το κσιλάκι, πυ το ίχε στο χέρι-τυ, — νά έτσι: πυχ!

— Τέτιος ίνε ο πατέρας-συ; Καλά! — πιλάνισε τι φονί-τυ ένας στρατιότις.

Ι μάνα τυ Βασίλκο φοβίθικε κι' άλο κε αμέσος τον κύντισε απ' εκί. Τον έβαλε να κιμιθί πάνο σε μια κάσα κοτζαγ στι γονιά. Μα ο Βασίλκο ύτε νύνιζε να κιμιθί. Κόζμυ-μάτια σφάλικσε τα μάτια-τυ, όσπυ να βγι απ' εκί ι μάνα-τυ, τότε θα βγι απτο παράθιρο κε θα φίγι όκσο απτο χοριό, εκί, όπυ ι κόκινι τρέκσανε κάτο με τυφέκια, πέρα απτι στράτα. Εκί θα βρι τον πατέρα-τυ κε θα τον

πι, ότι ι άσπρι στρατιότες θέλυνε να χτιπίσυνε τι μά-
νά-τυ.

Ο Βασίλκο αν κε νόνιζε, ότι δεν κιμάτε, μα όταν άνιχσε τα μάτια-τυ, στο παράθιρο φοσιράιδε πια ο ίλιος. Σιμά στο παράθιρο καθότανε ι μάνα-τυ κλαμένι κε με το μανίκι σφόνκιζε τα δάκριά-τις, το πυκάμισό-τις ίτανε σκιζμένο κε κάτο απτο μάτι-τις ίχε ένα μαβράδι. 'Αμα ίδε το Βασίλκο έκλαπσε φοναχτά. Κι' ο Βασίλκο πάλι ρόφισε τι μίτι-τυ.

— Τί έπαθες, μάνα; — ρότισε φοβιτσιάρικα, ντρανόντας το σκιζμένο πυκάμισο. — Ι στρατιότες σας κοπανίσανε, α;

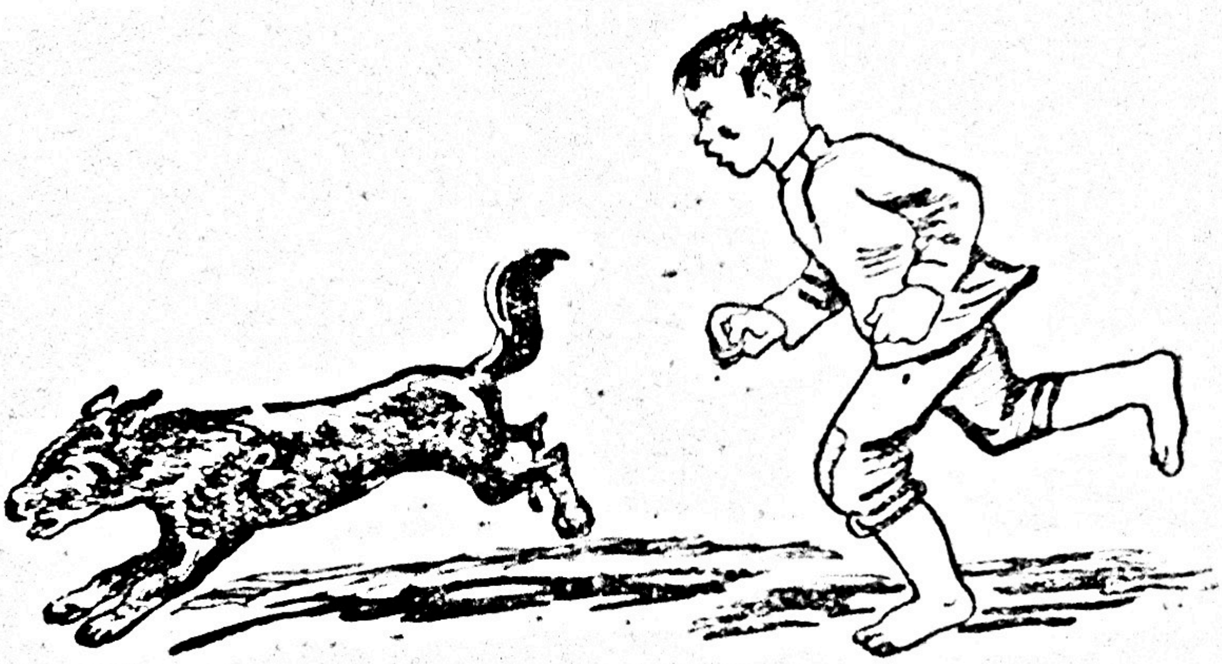
— Με κοπανίσανε, πεδί-μυ, με κοπανίσανε,—απάντισε ι μάνα κε κλαμένα πέλισε το κεφάλι πάνο στα χέρια-τις.

Τόρα ο Βασίλκο αποφάσισε αμέσος να πάι στον πατέρα-τυ κε να πι νάρτι πια στο σπίτι, γιατί ι άσπρι στρατιότες κοπανίσανε τι μάνα-τυ κε κσεσκίσανε το πυκάμισό-τις. Για να μιν τον φονάκσι ι μάνα-τυ να νιφτί κ' έπιτα να φάγι, βγίκε πάνο τα δάχτιλά-τυ απτιν πόρτα, φόνακσε το Σσαρκό κε γλίγορα έφιγε απτο χοριό. Ο Σσαρκό ισσταχλίδικα έτρεκσε μπροστά. Στι στράτα κσίπασε χάμποσα σταραπόλια. Αφτά πέφτανε κε λυζότανε στιν πύχνα. 'Ετρεκσε πίσο από μια κορόνα, ίστερα άρχισε να τρέχι πίσο απτις άσπρες πεταλύδες. Δεν έπιασε καμιά κε χαμπαιατλίδικα ντράνανε το Βασίλκο κε κυνύσε τιν υρά-τυ, πυ έμιαζε με μαλιαρό σολίνα.

'Οταν ερχότανε χαρσσύ-τυς στρατιότες με επολέτες, ο Βασίλκο κι' ο Σσαρκό γιαγαλάιβανε απτο χιρτίσσ. Απτα ποδάρια-τυς στο χιρτίσσ πιδύσανε τα κσιπαζμένα αλογάκια, φέβγανε μέσα στις τρίπες τα πράσινα χυρυσσάφιλα, πέτα-

ςαν ι μαβιές πεταλύδες με κατινά χανατίτζα, ι μαλιαρές ςφίκες πετύςαν από λυλύδι ςε λυλύδι. Μα ο Βαςίλκο δεν ίχε κερό να κατεβένι πίςο στα χυρυςςάφιλα. 'Αλι φορά το δίχος άλο θα έπιανε καμιά, μα τόρα έπρεπε να ςπυδάκςι. Τρέκςανε πια με το Σςαρκό ς' εκίνο τον τόπο, όπυ χτες σταθίκανε τ' αμάκςια, κε κανένας πυθενά δε φενότανε.

— Σςαρκό, χατράι το αχνάρι! — φόνακςε επιτέλυς ο Βαςίλκο.

Ο Σςαρκό χάρφοςε πάνο-τυ τα μάτια κε κύνιςε τιν υρά-τυ.

— Χατράι τα αχνάρια τυ πατέρα! — κε απλόγυ-τυ έςκιπςε κάτο.

Κι' ο Σςαρκό έχοςε τι μίτι μέςα στα χέρια τυ Βαςίλκο, φένετε νόμιζε, ότι θα χατραίςι στιν τρίπα μυμύδια, μα άμα μιρίςτικε τον αέρα, αμέςος υρνιάχτικε, έτρεκςε απτι στράτα κάτο κε γάβγιςε. Ο Βαςίλκο έτρεκςε πίςο-τυ. Ο Σςαρκό δε ςίκονε τι μύρι-τυ απτον πάτο κι' όλο έτρεχε κάτο. Στιν άκρα τυ χιρτίςς βρίκαν ένα χαμένο καπέλο με άςτρο. Σιμά στο καπέλο ίταν πεταγμένι μια πατζαβύρα. Ο Σςαρκό στάθικε, μιρίςτικε το καπέλο, ίςτερα τιν πατζαβύρα κε υρνιάχτικε.

— Τι έπαθες, Σςαρκό; — ρότιςε ο Βαςίλκο κε πίρε το καπέλο. Απτι μια μεριά το καπέλο ίχε τριπίτςα κε μέςα ίτανε μάβρι ταγμάδες. Ο Σςαρκό πίδιςε στο καπέλο, τόγλιπςε κε υρνιάχτικε. Ο Βαςίλκο ντράνιςε το καπέλο, που ίταν πάνο συφρομένο κε μόνο τόρα αγνόριςε το καπέλο τυ πατέρα-τυ. Πρότα-πρότα χάρικε, ότι εδό πυθενά σιμά πρέπι να ίνε ο πατέρας-τυ, μα ολόγιρα δε φενόταvε κανένας, μόνο το πιςοβολιζμένο καπέλο κε ι πατζαβύρα ίτανε στο χιρτίςς.

Ο Βαςίλκο φοβίθικε.

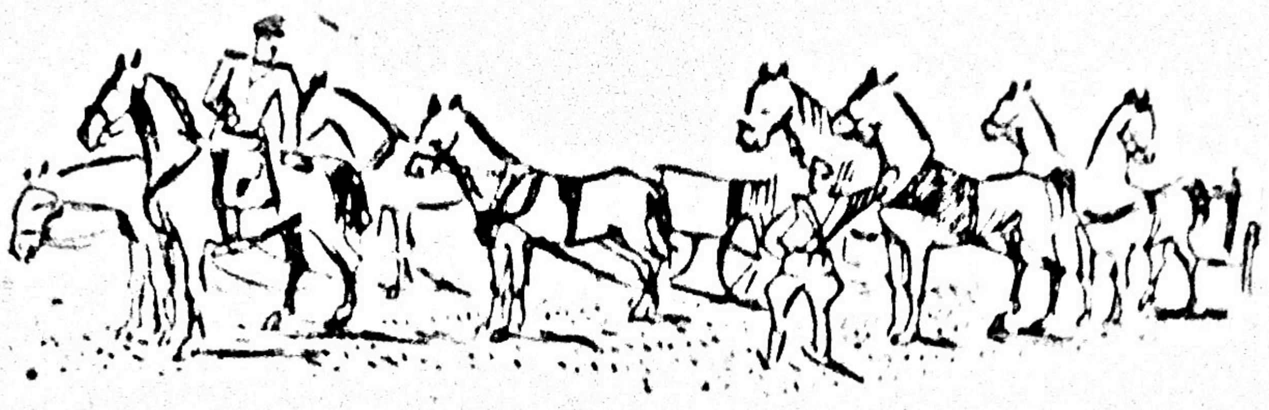
— Χατράι τον πατέρα, Σςαρκό! — ίπε με δάκρια πια κε πάλι έτρεχςε κάτο.

Ο Σςαρκό κατέβαςε τι μίτι-τυ στον πάτο, έκλοςε ς' έναν τόπο, ίςτερα έτρεχςε στο μαρμαρομένο κριθάρι κε λον τι μπαραζανά κςεπέραςε το Βαςίλκο. Ι μπαραζανά τυς έφερε στο ποτάμι. Ο Σςαρκό μπίκε στο νερό κε πάλι υρνιάχτικε. Απτιν ακροποταμιά πίδιςαν στο νερό ι βάτραχι, που τυς κςίπαςαν. Ο Σςαρκό έτρεχςε ςε μια μεριά, ίςτερα ς'άλι, πίδιςε στο νερό, μα λίγο απέμινε να μπατέπςι, γίριςε στιν ακροποταμιά, τινάχτικε κε, πιδόντας μπροστά στο Βαςίλκο, υρνιάχτικε ακόμα πιο δινατά.

— Μίπος ο πατέρας ς'αφτί τιν ακροποταμιά πέραςε; —ρότιςε ο Βαςίλκο, ας περάςυμε κ'εμίς. Εςί Σςαρκό μι φοβάςε το νερό, ίνε χλίτςκο.

Ο Βαςίλκο τζάλκα έβγαλε το βρακί κε το πυκάμιςό-τυ, τα ςόρεπςε κυμύλι κε τάδεςε στι γύλα-τυ για να μιν τα βρέχςι. Το καπέλο τυ πατέρα το φόρεςε στο κεφάλι-τυ.

— 'Εμπα Σςαρκό, κολίμπα στιν άλι ακροποταμιά! — κε τον ςκύντιςε στο νερό. Μα ο Σςαρκό πάλι πίδιςε στιν ακροποταμιά κε ςορέβοντας φοβιτςιάρικα τιν υρά-τυ γάβγιςε. Στιν άλι μεριά ίτανε μαρμαρομένα χαμίςςα. Ο Βα-

ςίλκο μπίκε στο νερό κε ντράνιςε τα μαρμαρομένα χαμίςςα, όπυ γάβγιζε ο Σςαρκό. Απτα χαμίςςα πρότα-πρότα φάνικαν τα ποδάρια, ίςτερα το φυςκομένο πυκάμιςο κε, επιτέλυς, ο Βαςίλκο ίδε ολάκερο τον άνθροπο. Αφτός ίτανε κςαπλομένος μέςα στα χαμίςςα, ος τι μέςι στο νερό, κε αγάλια-αγάλια κυνιότανε πάνο στα κίματα, πυ έφερνε ο άνεμος. Ο Βαςίλκο δίχος να κατεβάςι τα μάτια-τυ απτα χαμίςςα ςίρτικε προς τιν ακροποταμιά. Στα ποδάρια-τυ ζυλίχτικε ο φοβιζμένος Σςαρκό. Ίςτερα ι διό-τυς μαζί όςο μπορύςαν τζάλκα τρέκςανε πάνο. Μακριά πια στο χιρτίςς στάθικαν να πάρυν ανάςα κε να βρύνε κάπυ άλο τόπο για να περάςυν, γιατί μπορύν να βρυν γιοφίρι.

Φοβόντανε το ποτάμι, όπυ ίτανε κςαπλομένος στο νερό ςκοτομένος άνθροπος κε πίγανε τόρα από κάτο. Ο Σςαρκό απτο φόβο κε το πιςτάθιμο κρέμαςε τιν κόκινί-τυ γλόςα, κε ι καρδιά τυ Βαςίλκο χτιπύςε δινατά. Το ποτάμι φενότανε ςα να ίνε πάνο στιν παλάμι, δε φενότανε μόνο το χοριό-τυς. Αφτό γοργά πια δε φενότανε, κε μπροστά φενότανε μια χυτρά, πυ ολόγιρα-τις ίτανε φιτεμένα απςιλά δέντρα. Ο Βαςίλκο πάλι φόρεςε το βρακί με μια τιράντα κε το πυκάμιςό-τυ, κε το καπέλο τόβαλε κάτο απτι μαςκάλι-τυ κ' έτρεκςε ίςια στι χυτρά.

Πίςο απτο μικρό μπαχτζέ, ςιμά στι χυτρά, κάτο απτις πράςινες κεραςιές ο Βαςίλκο άκςαφνα ίδε πολά άλογα. Αφτά ίταν ζεγμένα ςε κάτι ςιδερένιες κάςες, πυ ίτανε

πάνο ς' απςιλά τροχάλια γιά ίςα ςτ' αξόνια κε μαςίςαν μπιτζάνι. Πίςο απτις κεραςιές στο αλόνι ίταν ι κλόνια κε από κάτο-τις στι ςκιά καθότανε ςτρατιότες με εππολέτες. Ο Βαςίλκο ίξερε πια, ότι εππολέτες πάνο στα πράςινα πουκάμιςα φορόνε μόνο ι άςπρι. Νόμιςε, ότι εκί κάθονται κε κίνι, που κοπάνιςαν τι μάνα-του, κε πέραςε τον μπαγτζέ απτιν άλι μεριά. Μα όμα πέραςε απ' εκί ςτον ανιχτό τόπο πάλι ίδε άςπρους ςτρατιότες. Εδό αφτί ίταν ςιμά ςε κάτι, που ίτανε πάνο ςε διο τροχάλια, ίχε μεγάλι ςιδερένια ουρά κε μακριά ςιδερένια γούλα. Σα μεγάλα χουρουςςάφλα χόθικαν πάνο στον άξονα ανάμεςα ςτα τροχάλια κι' ανίγοντας τα ςτόματά-τυς ξερένονταν ςτον ίλιο.

Ο Βαςίλκο ενδιαφέρτικε. Αν κε φοβότανε τυς άςπρυς ςτρατιότες, μα πάλι άμα ντράνιςε το Σςαρκό, αγάλια αγάλια άρχιςε να πιγένι ςιμά-τυς. Ο ςτρατιότις ενός τέτιου χυρυςςάφιλου, κι' αφτά ίταν διο, άνιγε κε ςφαλνούςε τιν τρίπα από πίςο. Κάτο απτα χέρια-του κάθε φορά χτιπούςε δινατά ι προυζζίνκα. Ο Βαςίλκο πίγε κι' άλο ςιμά. Τόρα ίδε, ότι δεν ίνε χυρυςςάφιλα, μα μακριί ςολίνες ίνε πάνο ςτα τροχάλια.

— Εςί εδό τί θέλις;—τον ίδε επιτέλυς ένας ςτρατιότις. Λίγο μακριά ίταν κι' άλι ςτρατιότες, μα δε δίνανε ς'αφτόνα προςοχί.

— Τον πατέρα-μυ χατραέβο,—ίπε με μιας χυλιαζμένα, ο Βαςίλκο.

— Μα ο πατέρας-ςυ τί κάνι; Αφτί ι χυτρά ίνε δικί-ςας;

— Ο πατέρας-μυ μπορί να πιροβολί!

— Να πιροβολί; 'Ετςι;—ρότιςε ο ςτρατιότις, τράβιξε το λαβίδι, κε άνιξε εκίνο που στόμπυνε τιν τρίπα, αφτό ίτανε χαραγμένο, ίςτερα αμέςος το ςφάλιςε κε με τα

χίλια-τυ έκανε φοναχτά:—πυ—υ—υ—υχ! 'Ετσι ο πατέρας-συ πιροβολί; Πίγενε να μας φέρις σάλο!

— Μα τί ίνε τύτο;—Με μεγάλο ενδιαφέρο, ρότισε ο Βασίλκο αντίς να δόσι απάντισι.

— Τύτο, πεδί-μυ, ίνε κανόνι, κι' αφτό ίνε κανόνι. 'Αμα θα σίρι, τζαχ στιν άλι αχροποταμιά θα σόνι, μαχριά!

— Εχί δεν κάνι να σίρις!»

— Γιατί δεν κάνι; Μα εχί ίνε κόκινι!

Εχίνο τον χερό απτο άλο κανόνι φόναχσε ένας στρατιότις:

— Μπολότοφ, ακύς Μπολότοφ, δόσε-μυ το ραζριάτνικ-συ!

— Φέρε αφτό στον μπάρμπα,—ίπε ο Μπολότοφ, πυ έδιχνε πος σίρνι το κανόνι, κ' έδοσε στο Βασίλκο ένα μακρί ξύλο με στρονκιλί μικρί βύρτσα στιν άκρι.

— Ντράνα-να, κενύριο πολεμιστί έχυμε!—τον σινάντισε ένας στρατιότις σιμά στο άλο κανόνι.—Κε καπέλο πια έχι. Για δίκσε-το!

Ο Σσαρκό ισλάισε, ότι ο κσένος άπλοσε το χέρι-τυ στο Βασίλκο, σμέσος σύφροσε κε γίρνιχσε. Ο στρατιότις κσιπάστικε, τραβίχτικε πίσο κε ύριαχσε πάνο στο Σσαρκό με τι βύρτσα, κι' Βασίλκο για να μιν πάρυν το καπέλο τυ πατέρα-τυ, το μύλοσε μέσα στον κόρφο κάτο απτο βρακί-τυ.

Κε το άλο κανόνι ίταν ανιχτό. Ο στρατιότις έχοσε μέσα τι βύρτσα, πυ έφερε ο Βασίλκο κε άρχισε να τιν τραβάι μια εδό μια εκί.

— Το καθαρίζετε; Κε ι μάνα-μυ έτσι καθαρίζι το γιαλί τις λάμπας,—ίπε ο Βασίλκο.

— Τεκμίλ έτσι,—ίπε σοβαρά ο στρατιότις.

— Μα μίπος το κανόνι φοσιραέβι;

—Αφτό όταν θα φοσιραίςι, πεδί-μυ, κι'ο υρανός τόπο δε θάχι. Μα αν θα ίνε μέςα χυμ, το κανόνι θα νταγλέφκετε, μόνο μπαχ—τραχ,—κε μίτι δε θα έχι το κανόνι.

— Μα δίκςτε, πος κάνι μπαχ—τραχ;

—Εγό θα ςυ δίκςο! Φίγε απ'εδό! Γιατί άμα σε βάλο μέςα στο κανόνι.

Ο Βαςίλκο πίγενε πίςο. Δεν μπικάνιπςε αφτό το στρατιότι με τα μακριά ςυγλοτά μπίχια. Σιμά στις κςιλένιες κάςες, πυ ίταν νταγλιμένες κάτο ςτεκότανε πάλι ένας ςτρατιότις, κε ο Βαςίλκο πίγε ςιμά-τυ. Ο Σςαρκό ςίκοςε τι μύρι-τυ, κάτι μιρίςτικε κε τζάλκα έτρεκςε στα δεντράκια, όπυ ίτανε βέδρα από χοντρόπανο, μεγάλα κλιδιά κε κυτία από τςίνκο.

Ο στρατιότις, πυ πίγε ςιμά-τυ ο Βαςίλκο, ίταν με φλυρίτικες επολέτες, πυ φορύςαν ι οφιτςέρι. Βαςτύςε στα μάτια-τυ κάτι ςολίνες με γιαλιά κε ντράνανε μ' αφτύς στο τζόλι.

— Κ' εγό έχυ τέτιο γιαλί, άμα ντρανάς, όλα ίνε κόκινα: κε ο υρανός κε ο πάτος.

Ο οφιτςέρος πίρε απτα μάτια-τυ τυς ςολίνες κε ντράνιςε το πεδί με θαβμαζμό.

— Δόςτε-μυ ας ντρανίςο, μπάρμπα,—κύτεβε ο Βαςίλκο.

— Εςί τίποτα δε θα δις!—Αφτός, φένετε, νόμιζε, ότι το πεδί ίνε απ' αφτί τι χυτρά, κε στι χυτρά ζύςε ένας πλύςιος κυλάκος: πίςο απτα περιβόλια ίτανε μεγάλες μάντρες για τα βόδια, μεγάλα αβζάρια κε μεγάλες ςτίβες από ςιτάρια, γι' αφτό, φένετε, ο οφιτςέρος απάντιςε έτςι

χαιδεφτικά.—Νά ντράνα κ' εςί με το μπινόκλι κε έβγαλε το λυρί απτο κεφάλι-τυ.

Ο Βαςίλκο έβαλε το βαρί μπινόκλι στα μάτια-τυ. Μπροστά-τυ φανερόθικαν μαλιαρί πράςινι ταγμάδες, ίςτερα φάνικαν κλαδιά, κε όταν ςίκοςε λιγάκι το κεφάλι-τυ, φανερόθικε ο γαλανός υρανός, το ποτάμι, πυ φενότανε πολί ςιμά, θαρίς κάτο απτα ποδάρια-τυ, κε πέρα απτο ποτάμι κάμποςα ςπιτάκια. Σιμά στο ςπιτάκι, πυ ίτανε στιν άκρι κάπιος περπατύςε κε ςαν να ίχε τυφέκι πίςο στις πλάτες-τυ.

— Ίδες τίποτα;

— Νά το ποτάμι! Νά ςιμά, κε τα ςπίτια νά!—κε άπλοςε το χεράκι-τυ μπροστά, ςαν να κάρτςονε το ςπιτάκι, πυ ίταν στιν άκρι.

'Αχςαφνα πίςο απτα δεντράκια, κάπιος φόναχςε:

Ι πιροβολαρχία, ςτι μάχι! Ο εχτρός ςορέβι τις δινάμις στο χοριό πέρα απτο ποτάμι!

Ο οφιτςέρος με τις φλιυρίτικες επολέτες, άρπαχςε απτο Βαςίλκο το μπινόκλι, τόβαλε στα μάτια-τυ κε επανέλαβε το κυμάντο:

— Στι μάχι!

Απτα δεντράκια πυ ίταν πίςο απτιν πιροβολαρχία, έτρεχςαν στα κανόνια ακόμα κάμποσι στρατιότες κι' άρχιςαν χαλαπατέματα, όπος στι μιρμινκοφολιά, όταν ρίχνις κανένα κοματάκι πςομί. Μερικί φέρανε απτις κςιλένιες κάςες βόλια, μεγάλα σαν το ποδάρι ος το γόνατο, με κίτρινα καπελάκια, άλι ςυρματίςανε τα κανόνια απτιν υρά κι' άλι κλόθανε τον τροχό, κ' έτςι τα κανόνια κλόθανε τα κεφάλια-τυς ςτι μια κε ςτιν άλι μεριά, ίτε πάνο κε κάτο. Το άλο κανόνι πίγενε πολί λέφτερα κι' ο ςτρατιότις, πυ έκλοθε τον τροχό έτρεχςε στα δεντράκια, για να πάρι μάζι. Απτα δεντράκια βγίκε ο Σςαρκό, γλιφότανε κ' ετιμάςτικε να φίγι.

Πύ ίνε το μάζι;—φόναχςε ο ςτρατιότις απτα δεντράκια κε χυλτζάρικα νταγατράιςε τις όρκερες μπάνκες,—το μάζι πύ ίνε, Μπολότοφ;

— Νά μπροςτά ςτι μίτι-ςυ ίνε ι μπάνκα!

— Μα αφτί ίνε όφκερι!—'Ιςτερα ντράνιςε τιν αλιμένι μίτι τυ Σςαρκό κε γύρλοςε φοβιζμένος τα μάτια-τυ. Αφτό το ςκιλί τόφαγε; Να το καρτακολίςτε! κ' έςκιπςε κάτο ν' αρπάκςι κάτι βαρί. Ο Σςαρκό άμα ίδε, ότι τόμαθαν, ςίκοςε τιν υρά-τυ κε ςε μια ςτιγμί έφιγε στα δεντράκια. Ο Βαςίλκο, φοβιζμένος απτο ζαράρ τυ Σςαρκό, ίθελε κι' ο ίδιος να φίγι, μα εκίνι τιν όρα ςτα κανόνια βάλανε βόλια, ςτύμποςαν τις τρίπες κε με το κυμάντο «πιφ!» τραβίκςανε τα κορδόνια.

Ο Βαςίλκο ίδε, πος γιάλιςε μπροστά ι φοτιά, ίςτερα βρόντιςε με τέτια δίναμι, όςτε πόνεςαν τ' αφτιά-τυ, ςάμπος κανένας τον χτίπιςε ςτ' αφτί με τι γροθιά. Απτο φόβο-τυ φόνακςε κε πίρε τι ςτράτα να φίγι. Απτα δεντράκια βγίκε ο Σςαρκό υρνιαζότανε κε μ' όλι τι δίναμί-τυ έτρεκςε ςτο περιβόλι. Μα ίςτερα απτιν πρότι βροντί, πάλι έγινε ιςιχία, μόνο πέρα απτο ποτάμι κάτι τι βρόντιςε τζαρτζάριςε κε εκί ος τον υρανό ςικόθικε ένας ςτίλος από μάβρο καπνό. Ο Βαςίλκο ςτάθικε κάτο απτι ςτίβα τυ άχερυ. Τα δάκρια τρέχανε μόνα-τυς πάνο ςτα μάγυλά-τυ. Εκίνι τιν όρα πάνο απτο κεφάλι-τυ κάπιος φόνακςε:

Ι οβίδα πίγε μακριά!

Κότζεπςε λίγο απτι ςτίβα κε ίδε τζαχ πάνο ςτιν κορφί τυ άχερυ το ςτρατιότι πάλι με τέτιυς ςολίνες ςτα μάτιατυ, όπος τον έδοςε να ντρανίςι ο οφιτςέρος. Ο ςτρατιότις για να μι φένετε καθότανε μέςα ς' ένα τζυχύρι, μόνο μπροςτά-τυ έκανε μια τρίπα. Στιν πιροβολαρχία πάλι ακύςτικε το κυμάντο, κε πάλι ι βροντί τρόμακςε τον πάτο. Μα αφτί τι φορά ο Βαςίλκο δε φοβότανε τόςο κε πάλι άρχιςε νάρχετε πιο ςιμά. Σιμά ςτα κανόνια μίριζε κάτι καμένο. Κε τα διο ίταν ςκεπαζμένα από καπνό κε μπαρύτι. Ο ςτρατιότις, πυ έκλοθε τον τροχό, όλο έβριζε το Σςαρκό, μα ο Σςαρκό δε φενότανε. Ο Βαςίλκο, το χατράιςε με τα μάτια-τυ κε ίδε μόνο τι μύρι-τυ μακριά ςτο περιβόλι μέςα ςτις πατατιές. Ο Σςαρκό φοβότανε να πάι ςιμά κε υρνιάχκιντον ςα φτέχτις.

— Αχμάχι, εδό δεν έχι τίποτε φοβερό,—μυρμύριςε ο Βαςίλκο κε άφοβα έκανε ακόμα κάμποςα βίματα. Τόςο αρχύδεπςε ςτις πατατιές κε ο Σςαρκό.

Τα κανόνια πιροβολίςανε ακόμα από μια φορά κε ςό-

πασαν. Τόρα πια ι πιροβολιζμί ακυόντανε μια μια πέρα απτο ποτάμι. Κι' ακόμα κάτι άγριες έκριξες, στιν άλι άκρι τις χυτράς φοβέριζαν το Βαςίλκο. Κάθε φόρα σάμπος έςπανε ο πάτος.

— Εκί πιροβολίςτε όςο θέλετε,--ίπε ο κομαντίρος με τις φλιωρίτικες επολέτες, μόνο όχι εδό!

Απ' αφτά τα λόγια ο Βαςίλκο κατάλαβε, ότι ι κόκινι πιροβολύν τιν πιροβολαρχία τον άςπρον με ίδια κανόνια, όπος κ' εκίνι κε, φένετε, δεν μπορύν να τιν πετίχυν. Τόρα το δίχος άλο αποφάςιςε να περάςι εκί πέρα κε να τυς πι, πυ ςτέκυντε τα κανόνια τον άςπρον. Μόνο ίθελε πρότα να δι, τι βροντάι τόςο δινατά. Ι ςτρατιότες ίςτερα απτυς πιροβολιζμύς άνιξαν στα κανόνια τις τρίπες κε ι ίδιι πίγανε στι ςκιά κε καθίςανε να καπνίςυνε. Ο Βαςίλκο με φόβο πίγε ςιμά ςτο πρότο κανόνι κε κίταξε στιν τρίπα. Από μέςα φενότανε στιν άλι άκρι ο γαλανός υρανός κ' ένα άςπρο σίνεφο. 'Ιςια κάτο απτι μίτι-τυ ίταν το λαβίδι τυ κλιδιύ. 'Οταν ανίγανε το κλιδί, το λαβίδι πριν απ' αφτό χτιπύςε δινατά. Κι' ο Βαςίλκο βάριςε το λαβίδι κι' άρχιςε να πέζι με το βαρί κλιδί, πυ ίχε χαραγματιές. Το κανόνι στι μια μεριά ίχε ένα ατςαλένιο δοντάκι πάνο ς' αφτό κάθε φορά έκρυγε το κλιδί κε χτιπύςε δινατά. Κάπιος απ' τυς στρατιότες φόναξε.

— Τί κάνις εκί; Για φίγε απ' εκί!

Ο Βαςίλκο χυλτζάρικα ντράνιςε, πίγε λίγο μακριά, μα το χτίπιμα, πυ έμιαζε με πιροβολιζμό, τόςο τυ άρεςε, όςτε πάλι σίμοςε στο κανόνι κι' άρχιςε να πέζι με το κλιδί. Τιν τρίτι φορά χτίπιςε ακόμα πιο δινατά κε ίδε, πος το δοντάκι, πυ ίταν στι μια μεριά τυ κανονιύ τςακόθικε κ' έπεςε κάτο. Το κλιδί πια δε δύλεβε. Ο Βαςίλκο φοβιτςιά-

ριxα ντράνιςε ολόγιρά-τυ, ςίμοςε ςτο άλο xανόνι, xε ςα να διxεολογότανε μυρμύριςε xάτο απτι μίτι-τυ:

— 'Αλι φορά μιν πιροβολίτε τον πατέρα-μυ. Εγό xε τύτο θα το τςαxόςο! 'Αμα θα το ςτυμπόςο, xε το βόλι δε θα μπορί να βγι.

Ι ςτρατιότες αxόμα όλο xε μυλόνονταν ςτι ςxιά πίςο απτα xανόνια xι' ο Βαςίλxο, πυ ίταν πίςο απτιν αςπίδα πυ xρεμότανε ςαν ποδιά πάνο ςτο xανόνι, xαθόλυ δε φενότανε. Βρίxε ένα μεγάλο τυμάρ, λίγο τ' αxόνιςε xε τόβαλε ςτιν άxρι τις τρίπας: Απτο χτίπιμα το μαλαxό τυμάρ νταγλέφτιxε xε μπίxε μέςα ςτο xανόνι. Ο Βαςίλxο βρίxε άλο ένα τέτιο τυμάρ. Κι' αφτό νταγλέφτιxε μέςα ςτο xανόνι. 'Ηθελε να βάλι xε τρίτο τυμάρ, μα απτα δεντράxια αxύςτιxε πάλι το xυμάντο:

— Πιροβολαρχία, ςτι μάχι! Ι xόxινι χυλτέβυνε να περάςυνε το ποτάμι!

Πέρα απτο ποτάμι άρχιςαν να πιροβολύνε πιχτά. Στιν πιροβολαρχία έγιναν αxόμα πιο πολά χαλαπατέματα παρά τιν πρότι φορά. Ο Βαςίλxο, xςέροντας, ότι έxανε ζαράρ, τόρα πια δε φενότανε μπροςτά ςτα μάτια τον ςτρατιοτόν, μα από μαxριά πέραςε τα xανόνια xε ςαν το Σςαρxό έβγαλε απτα δεντράxια μόνο το άςπρο-τυ xεφάλι.

— Γρίγορα ετιμαςτίτε,—πρότο xανόνι!—φόναζε ο οφιτςέρος με το μπινόxλι ςτα χέρια-τυ, γιατί το δέφτερο xανόνι ίταν πια γιομάτο xε περίμενε μόνο το xυμάντο. Σιμά ςτο πρότο xανόνι xάτι έγινε. Ο ςτρατιότις δε μπορύςε xαθόλυ να ςφαλίxςι το xλιδί για να ςτυμπόςι τιν τρίπα.

— Τίς τςάxοςε το δοντάxι,—xίριε οφιτςέρε!—επιτέλυς φόναxςε φοβιζμένος.

Απτα δεντράxια ανταιάνεφτα αxύςτιxε μια φονί:

— Γρίγορα πιροβολίςτε, ςιμόνυν πια ι xόxινι!

Τότε ο οφιτσέρος χυλτζάρικα έδοσε κυμάντο.

— Δέφτερο κανόνι, πιρ!

Ο στρατιότις τράβιxσε το σκινί, γιάλισε ι κόκινι φλόγα, τρόμαxσε ο πάτος κε κάτι φοναχτά νταγλέφτικε σε διάφορες μεριές. Όταν νταγλέφτικε ο καπνός, ο Βασίλκο ίδε, ότι απτο δέφτερο κανόνι έμινε μόνο το μισό. Όλο το μπροστινό-τυ κομάτι τζαχ ος τιν ασπίδα τσακίστικε σε μικρά κοματάκια κε νταγατραίστικε εδό κ' εκί.

Τόρα πια κε τα διο κανόνια δε μπορύσαν να πιροβολίσυν.

— Μα πιος μας τόκανε αφτό;—χυλτζάρικα ρότισε ο οφιτσέρος με τις φλωρίτικες επολέτες.

— Μπορί εκίνο το πεδάκι;—ίπε ο στρατιότις απτο άλο κανόνι, πυ ο Σσαρκό τυ έφαγε το μάζι.

— Μα πύ ίνε αφτό το διαβολόπεδο;

Ο Βασίλκο δεν περίμενε οσπυ να τον έβρυν, μα αγάλια-αγάλια βγίκε απτα δεντράκια, χόθικε στις πατατιές κε συρματίχτικε πάνο στιν κιλιά-τυ στο μικρό μπαχτζέ. Από μια μεριά βγίκε ο Σσαρκό κε χαρύμενα τον έγλιπσε στι μίτι.

— Μα τί, ίπα, ότι θα τα χαραμόσο, για να μιν πιροβολύν τον πατέρα!—ίπε ο Βασίλκο στο σκιλί.

— Εσί μόνο το μάζι-τυς έφαγες, μα εγό τσάκοσα τα διό-τυς κανόνια.

Πέρα απτο περιβόλι ίτανε άλι στίβα από άχερο. Ο Βασίλκο με το Σσαρκό ίταν βέβει, ότι έφιγαν πια μακριά κε καθίσανε ν' αναπαφτύν κάτο απτι σκάλα, πυ βρισκότανε σιμά στι στίβα. Πέρα, απτο ποτάμι ακυόντανε λισιασμένι πιροβολισμί, κε πέρα απτο χυτρά όλο βροντύσαν ι έκριxσες. Ο Βασίλκο νόνισε, ότι πρέπι να τρέxσι στυς κόκινυς για να τυς πι, πύ βρίσκυντε τα κανόνια τον άσπρον. Μα δεν

μπορύσε να δι, πυ ίταν τόρα ι κόκινι γιατί απτον πάτο τον πατζάριζαν τα ψιλά δέντρα.

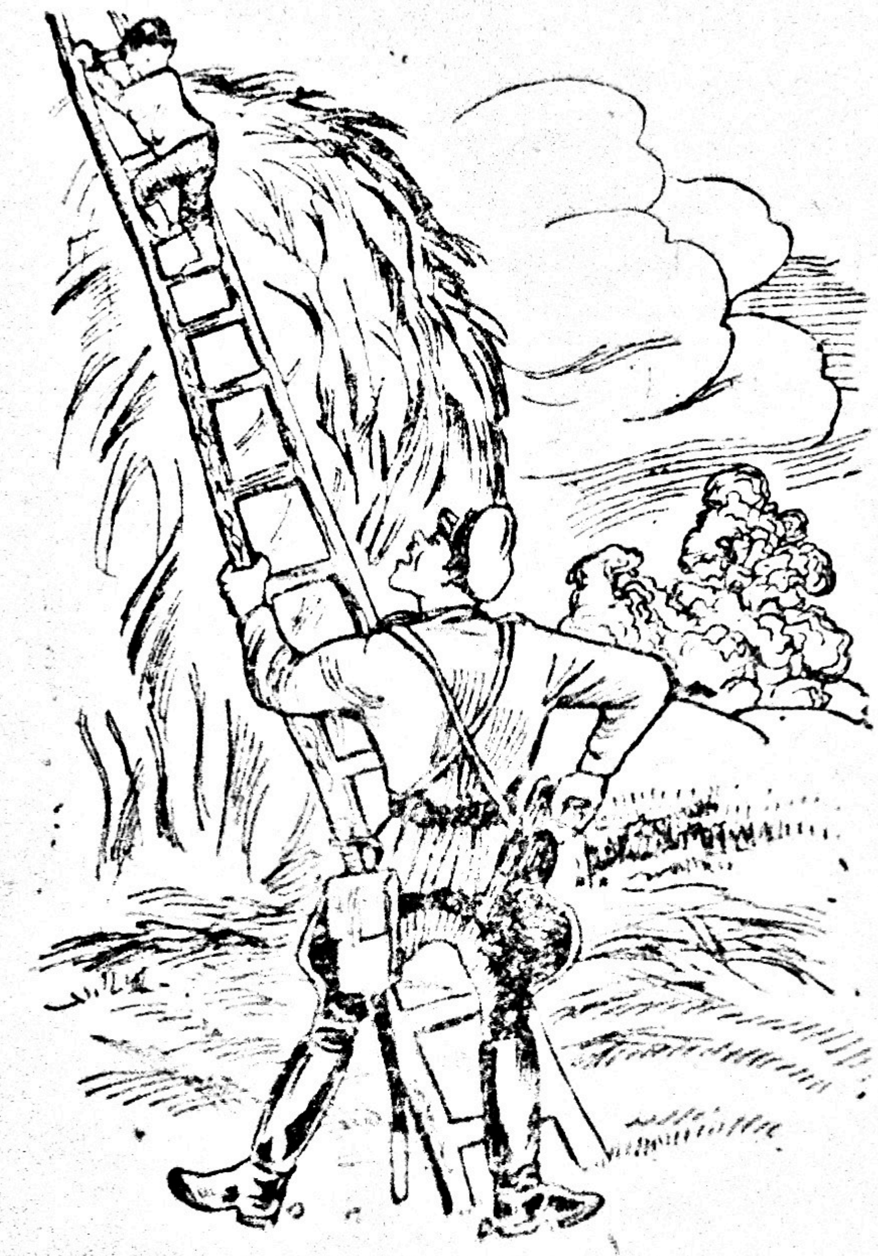
—Τόρα να ίχα τέτια γιαλιά σαν τον οφιτσέρο, θα έβλεπα, πυ θα ίνε κι' άβριο—ίπε στο Σσαρκό. Κ' εκίνος κύνισε σιμπαθιτικά τιν υρά-τυ κ' έτρεχσε σ' ένα κυμύλι σαχτάρι, για να σικόσι το ποδάρι-τυ στο κύτσυρο. Ο Βασίλκο φοβέρισε το Σσαρκό για να μι βγι απτον τόπο-τυ κ' εκί όπυ ο Σσαρκό πότισε, ίδε το τσακομένο γιαλί απτο παράθιρο. 'Ιτανε βέβεος, ότι κε με τέτιο γιαλί μπορί να δι όχι λιγότερο απ' ότι ο οφιτσέρος με το μπινόκλι. Ο Βασίλκο πίρε το πιο μεγάλο κομάτι, το σφόνκισε στο βρακάκι-τυ κε τόβαλε στο μάτι-τυ. Μα απτον πάτο πέρα απτα δέντρα κε με το γιαλί τίποτα δε φενότανε. Σίκοσε το κεφάλι-τυ στι στίβα, θιμίθικε, ότι στιν άλι καθότανε ο στρατιότις με τα γιαλιά κι' αμέσος ανέβικε πάνο στι σκάλα. Ο Σσαρκό, πυ απέμινε κάτο, πίδισε σιμά στι σκάλα κε γάβγισε πονεμένα.

Απτι στίβα φενότανε κ' ι διο μεριές τυ ποταμιύ, πέρα απτο ποτάμι το χοριό, αντίκρι στο χοριό πάνο απτο ποτάμι ίτανε το γεφιράκι. Σιμά στο γεφιράκι φενότανε κάτι άνθροπι κ' εκί γιάλιζαν ι φοτιές, έβγενε καπνός κε ίτανε ένας στίλος από πύχνα... Τόρα ο Βασίλκο ντράνανε, ότι απτιν άλι μεριά τις χυτράς ίστερα από κάθε χτίπιμα σικονότανε πολί χόμα κε πολίν κερό σ' αφτό τον τόπο κρεμότανε σίνεφα από πύχνα. Για να ντρανίσι ακόμα, πιο καλά, ο Βασίλκο έβαλε στο μάτι-τυ το τσακομένο γιαλί. Ο ίλιος φοσιφάιβε στα μάτια-τυ κε το γιαλί δινατά γιάλιζε στα χέρια-τυ. Αφτό μόνο κε φιλαγαν ι κόκινι. Φένετε ίταν βέβει, ότι γιάλισε το μπινόκλ τυ οφιτσέρυ τις πιροβολαρχίας, πυ δε μπορύσαν καθόλυ να τιν έβρυν. Κι' όταν πέρα απτο ποτάμι βρόντισε μια, διο φορές, τότε ο Βασίλ-

κο άκυσε, ότι πέρασε κάτι όχι πάνο απτι χυτρά, μα από πάνο-τυ. Αφτό έτσι ντυβλάιβε κε μύνκριζε, πυ ο Βασίλκο απτο φόβο-τυ κρέμισε απτα χέρια-τυ το γιαλί, πυ πάλι δινατά γιάλισε αντίκρι στον ίλιο. Σάρπος άνεμος τον χτίπισε στιν καρδιά κ' έπεσε ανάσκελα. Κάτο πέρα απτις κερασιές, όπυ βρισκόντανε τα άλογα τις πιροβολαρχίας ι οβίδες χτίπισαν στον πάτο κε σίκοσαν πάνο κε τ' άλογα κε τυς ανθρόπυς. Ο Βασίλκο άκυε, πυ φόναζαν εκί, πος υρνιάχκιντον ο Σσαρκό κε για να δι τί έπαθε, πάλι σικόθικε πάνο απτο άχερο. Απτιν πιροβολαρχία ος τα άλογα έτρεχε απτο περιβόλι ο φοβιζμένος οφιτσέρος με το μπινόκλ. Ο Σσαρκό καθότανε σιμά στι σκάλα κε ντρανόντας τι στίβα γάβγιζε πονεμένα. Κι' ο οφιτσέρος πέλισε τα μάτια-τυ στο άχερο κε ίδε πάνο το Βασίλκο. Το γιαλί πάλι γιάλιζε στα χέρια-τυ. Ο οφιτσέρος απτο θαβμαζμό-τυ σταμάτισε κιόλας.

— Α, εσί ίσε εκίνος, πυ δίνι σινιάλα! Βοιθάς τυς μπολσσεβίκυς; 'Εβγαλε απτι θίκι το ρεβόλβερο κ' έτρεκσε στι σκάλα. Ο Σσαρκό βγίκε μπροστά-τυ κι' άρχισε να τον δανκάνι στα ποδάρια.

Ο Βασίλκο στιν αρχί δεν κατάλαβε γιατί φονάζι κάτο ο οφιτσέρος με τις φλιυρίτικες επολέτες. 'Ιστερα κατάλαβε, ότι τον χατρέβυν κε ίθελε να φίγι πίσο απτι σκάλα, μα απτιν ίδια σκάλα ανέβενε πια ο οφιτσέρος. Τότε έτρεκσε στιν άλι άκρι. Ι στίβα ίταν ψιλί, κι' ο Βασίλκο θα μπορύσε να σκοτοθί αν θα πιδύσε απ' εκί κάτο. Τότε έσκαπσε μέσα ένα τζυχυρίτς κε κάθισε, φένετε ίτανε βέβεος, ότι ίνε δίσκολο να τον βρύνε. 'Οταν πάνο στι στίβα φάνικε το κεφάλι τυ οφιτσέρυ, δεν ντειάνεπσε κε μ' όλι-τυ τι δίναμι φόνακσε:— Μάνα!» — φόνακσε τόσο φοβερά, όστε φοβέρισε ακόμα κε τον οφιτσέρο. Ίσια-ίσια εκίνι την όρα πάνο

απτα κεφάλια-τυς πάλι βρόντιςαν τα κανόνια, ι ςτίβα πίδιςε κε, τραβιγμένος από κάπια δίναμι, ο Βαςίλκο έπεςε με το κεφάλι κάτο.

Ι κόκινι τόρα ίκςεραν, πυ βρίςκετε ο εχτρός. Δε ςταμάτιςαν τυς πιροβολιζμύς κε τότε, όταν ο Βαςίλκο δεν ίτανε στο άγερο. Τα χοντρά βόλια τον κανονιόν χυλτζάρικα κομάτιαζαν τα δέντρα, ςκάβανε τα περιβόλια, νταγατράιβαν τυς φράχτες κι' ολότελα ςκέπαςαν με καπνό κε μπαρύτι τι χυτρά. Πιροβολύσανε πια κε με μικρότερα βόλια κε ολόγιρα στι χυτρά. Ι φοβιζμένι στρατιότες τον άςπρον δεν ίχαν με τι να πιροβολίςυν κι' άρχιςαν μ'όλες

τις δινάμις-τυς να φέβγυν κάπυ στο τζόλι πεζά κε με τ' άλογα. Σε λίγο στον ανιχτό τόπο, όπυ βρισκόντανε τα κανόνια, βγίκαν ένα κυμύλι στρατιότες με άστρα στα καπέλα-τυς. Μπροστά, δίχος καπέλο, με τυφέκι στα χέρια-τυ, ίταν ο πατέρας τυ Βασίλκο. Το κεφάλι-τυ ίτανε τιλιγμένο με άσπρυς επιδέζμυς, πυ απ' αφτύς πάνο απτο αφτί-τυ τσιρτσίριζε το έμα. Ι χρασνοαρμέιτσι άχσαφνα ίδαν τα κανόνια κε σταμάτισαν, σάμπος τραβίχτικαν προς τα δεντράκια. Κε τα διο κανόνια ντράνανν ίσια πάνο-τυς κι' αν θα πιροβολύσαν, τότε πια κανένας-τυς δε θα γλίτονε. Μα τα κανόνια σόπεναν. Ο πατέρας τυ Βασίλκο, αν κε ντράνανε μόνο με το ένα-τυ μάτι, μα πάλι ίδε, ότι το ένα κανόνι ίταν νταγατραιμένο.

— Ίνε χαλαζμένα;—ίπε φοναχτά. Τότε ι χρασνοαρμέιτσι έτρεχσαν πια άφοβα στον ανιχτό τόπο.

— Ι προβολαρχία-μας τόχανε αφτό,—ίπε ένας άλος χρασνοαρμέιτσος.

Γίρο ίταν νταγατραιμένες χάσες από βόλια, θίκες από χοντρόπανο, τιλεφονικά απαράτ κε λίγο πιο μακριά σιμά στις κερασιές ίτανε σκοτομένα άλογα.

— Νά γιατί δε μπόρεσαν να πάρυν τα κανόνια-τυς. Ο πατέρας τυ Βασίλκο γίρισε ολόγιρα στον ανιχτό τόπο, ντράνισε προσεχτικά κε ίπε:

— Εδό κάτι έγινε. Ι έχριχσές-μας πίγεναν πιο μακριά, σιμά στο άχερο.

— Μπορί κανένας να τόχανε επίτιδες, ντράνα, νά το δοντάκι στο κανόνι ίνε τσακομένο.

— Αν δε θα ίταν έτσι, εμίς κε ος τόρα δε θα περνύσαμε το ποτάμι.

— Κι' ανάσα να πάρις δε σε άφιναν ι καταρχμένι.

Ο πατέρας τυ Βασίλκο νόνισε:

— Μα τίς μας βόιθισε; — ρότισε τυς ςιντρόφυς-τυ.

— Μπορί κε τα άλογα να έμιναν, κι' ανίκςτε καλά τα μάτια-ςας για να μιν πέςυμε ςε καμιά ένεδρα.

Ι χραςνοαρμέιτςι προςεχτικά πίγεναν απτο περιβόλι ςτις κεραςιές. Ντράνκναν κάθε χαμόδεντρο, κάθε δεντράκι. Όταν ςίμοςαν ςτο άχερο, αντίκρι-τυς δινατά τρέχοντας βγίκε ο Σςαρκό. Σα λιςιαζμένος, άρχιςε να πιδάι ςτον πατέρα τυ Βαςίλκο, τον έγλιπςε ςτο χέρι κε πονεμένα υρνιάχτικε.

— Από πύ βρέθικε, Σςαρκό;—θάβμαςε πολί ο πατέρας τυ Βαςίλκο. — Το ςκιλί-μυ! — εκςίγιςε ςτυς ςιντρόφυς-τυ.

— Μπορί εδό να ίνε κανένας απτο ςπίτι!

Ο πατέρας ανιςίχιςε.

— Σςαρκό, εςί μόνος-ςυ ίρθες;

Το ςκιλί πάλι υρνιάχτικε κ' έτρεκςε ςτο άχερο. Από πίςο-τυ έτρεκςαν κε ι χραςνοαρμέιτςι. Ο Σςαρκό λιςιαζμένα άρχιςε να ταράζι το άχερο κε ντρανόντας τυς ςτρατιότες κάθε φορά γάβγιζε. Άρχιςαν να ταράζυν το άχερο κ' ι χραςνοαρμέιτςι.

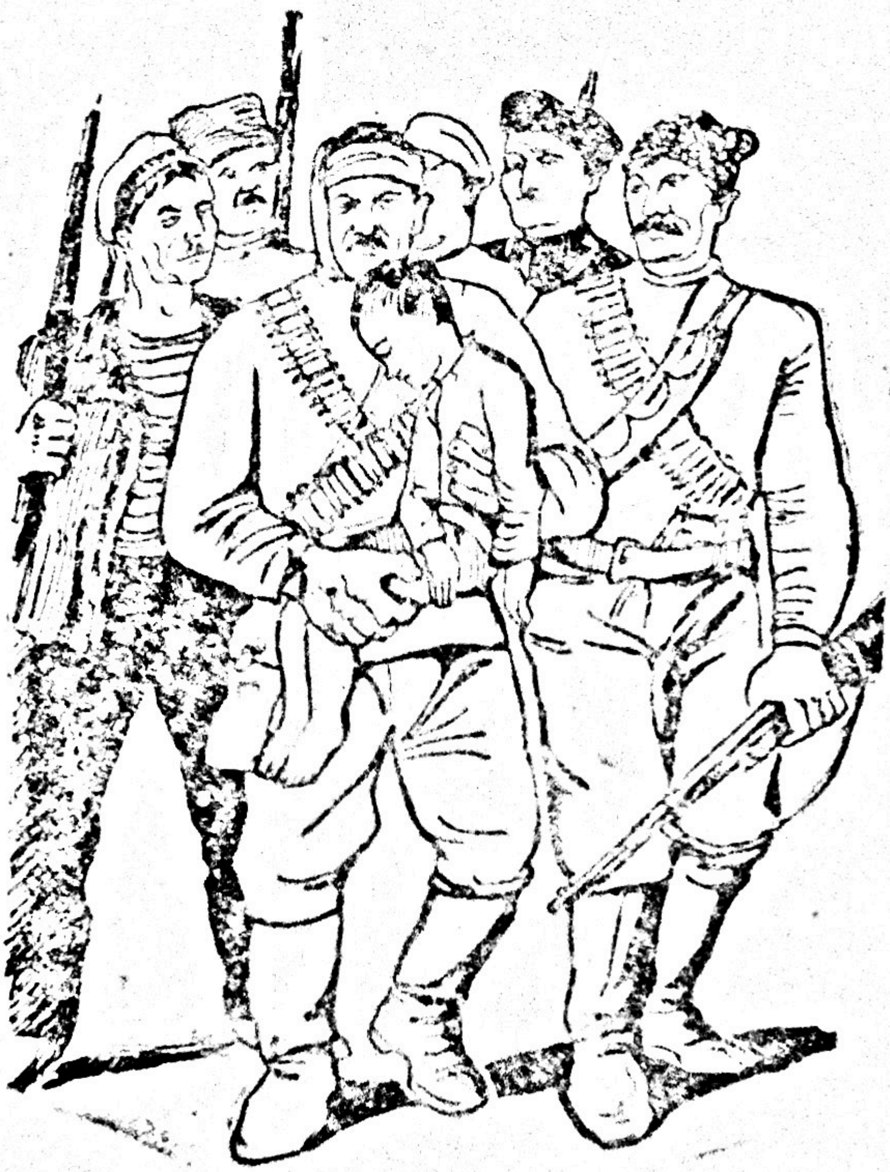
— Νά ένα πεδάκι! — φόναξςε επιτέλυς ένας χραςνοαρμέιτςος.

Κάτο απτο άχερο πλάγιαζε ο Βαςίλκο με δινατά ςφαλιςμένα μάτια, χλομός, ςχεδόν κίτρινος. Ο πατέρας έπεςε ςτα γόνατά-τυ κε τον πίρε ςτα χέρια-τυ.

— Πεδί-μυ, από πύ βρέθικες; — ίπε φοβιζμένα. — Σε ςκότοςαν; Μπορί αφτί να ςκότοςαν κε τι μάνα-ςυ;

— Πέρνι ανάςα ακόμα! — ίπε ένας άλος χραςνοαρμέιτςος·

Για να πάρι πιο λαφρά ανάςα, ο πατέρας άνικςε το βρακάκι-τυ. Απτο βρακί-τυ έπεςε κάτο το τριπιμένο απτο

ϐόλι καπέλο πάνο απτο αφτί-τυ. Δεν ίταν ϐαρί να το γνορίςι κε ο πατέρας αμέςος ςφόνκιςε μ' αφτό τα κοκινιζμένα μάτια-τυ.

— Τον πατέρα-ςυ, μπορί, να χατράιϐες. Αι, καχό. Με τί ςε χτίπιςαν, Βαςίλκο;

'Ενας άλος κραςνοαρμέιτςος έϐαλε πάνο ςτιν καρδιά τυ Βαςίλκο το πυχνιζμένο-τυ αφτί, αφυκρίθικε πος χτιπά ι μικρύτςικι καρδίτςα-τυ, κε γέλαςε.

— Αφτός ο παρτιζάνος θα ζίςι! Λίγο τον τρόμαχςε θαρίς ι οϐίδα. Πίγενέ-τον ςτο αμάκςι!

Στα χέρια πια ο Βαςίλκο άνικςε τα μάτια-τυ, δε γνόριςε το δεμένο πατέρα-τυ, μα ςτο καπέλο τυ άλυ κραςνοαρμέιτςυ ίδε το άςτρο κε ίπε με φτινί φονίτςα:

— Εκί ίνε διο κανόνια τον άςπρον, θα τρέχσο να το πο ςτον πατέρα-μυ.

Ο πατέρας ζύλιςε το ςτεγνύτςικο κορμί ςτα πλατιά-τυ ςτίθια.

Δεν τα φοβύμαςτε πια πεδί-μυ, αφτά τα κανόνια. Κάπιο παλικάρι τα χαράμοςε ολότελα!

Ο Βαςίλκο πάλι μιςοάνιχςε τα μάτια-τυ κε ςόπαςε.

Ο Σςαρκό όλο τον κερό ζυλιάρικα υρνιάχκεντον ςιμά-τυ. 'Οταν ο Βαςίλκο άρχιςε να μιλά, χόθικε μέσα ςτα ποδάρια-τυ, τον έγλιπςε ςτο μάγυλο κε κάθιςε ςιμά-τυ. Στα μάτια τυ Σςαρκό γιάλιζαν τα δάκρια.

